

Adoption kan vara barnhandel. Västvärldens behov ska inte möjliggöra människohandel

(ur *Aftonbladet Debatt* 8/11 2008)

Vi stöder Socialdepartementets beslut att inte förlänga adoptionsavtalet med Vietnam. Vi vill protestera mot det västcentrerade perspektiv som dominerar den internationella adoptionsverksamheten, och hävda vår och alla andra adopterades rätt att få slippa leva med misstanken om att oegentligheter begåtts vad gäller våra egna adoptioner, såsom alltför vanligt förekommande förfalskade dokument, manipulerade identiteter och uppbyggda historier, skriver 14 utlandsadopterade.

Den internationella adoptionsverksamheten har under det senaste decenniet inte bara exploderat i omfattning med idag uppemot 40 000 adoptioner per år, utan den har också skakats av en strid ström av rapporter och reportage rörande sålda och kidnappade barn. Aldrig tidigare har så många barn från tredje världen adopterats till väst som efter millennieskiftet, men samtidigt har verksamheten aldrig tidigare kantats av så många avslöjanden om korruption och oegentligheter som just nu under 2000-talet.

Dessa båda tendenser hänger naturligtvis samman. På grund av de fallande födelsetalen i väst och ett ökande materiellt välstånd i många länder i tredje världen står den internationella adoptionsbranschen idag inför en historiskt unik situation som mycket väl kan liknas vid en kris: Det finns idag för första gången någonsin sedan den internationella adoptionens uppkomst på 1950-talet fler barnlösa vuxna i väst som vill adoptera än vad det finns adopterbara barn i tredje världen.

Då allt större penningssummor är i omlopp inom vad som kan liknas vid en global industri, har denna nya och delikata situation också bäddat för att verksamheten alltmer håller på att urarta i ren människohandel.

Därför har också adoptionsskandaler gång på gång dokumenterats under de senaste åren i ledande ursprungsländer som Kina, Vietnam, Kambodja, Indien, Nepal, Etiopien, Brasilien, Paraguay och Guatemala. Den negativa tendensen inom fältet har föranlett många mottagarländer såsom Tyskland, England, Kanada, Nederländerna och Australien att säga upp sina adoptionsavtal med några av de mest korruptionsdrabbade ursprungsländerna, samt att inte skriva på avtal med nya länder.

I Sverige som är det land i världen som proportionellt sett adopterat ojämförligt flest utlandsfödda barn, har adoptionsorganisationerna dock valt att blunda för den destruktiva utvecklingen på området genom att på sistone expandera sin verksamhet till nya ursprungsländer som är internationellt ökända för barnhandel, och genom att fortsätta att adoptera från liknande länder med argumentet att svenskarna har en högre moral än andra västerlänningar.

År 2002 erhöll exempelvis Sveriges största och världens näst största adoptionsorganisation, Adoptionscentrum, auktorisation av den statliga Myndigheten för internationella adoptionsfrågor för att adoptera från Kambodja, trots rapportering om trafficking av kambodjanska barn och trots att ett flertal

andra västländer, däribland USA, stoppat adoptionerna från landet. Auktorisationen kom dock senare att hävas efter att svenska ambassaden i Kambodja protesterat mot denna med hänvisning till just den omfattande människohandeln inom landet.

Nu upprepas detta mönster att svenska regeringen säger nej till ett ursprungsland som Myndigheten för internationella adoptionsfrågor godkänt att svenska adoptionsorganisationer kan bedriva verksamhet i, genom att socialdepartementet nyligen beslutade att inte förlänga adoptionsavtalet med Vietnam – som ingicks 2004 – med hänvisning till förekomst av barnhandel, samt att landet inte tillträtt Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner.

Denna internationella konvention tillkom 1993 som ett försök att stävja framväxten av en alltmer okontrollerbar adoptionsverksamhet efter Kalla krigets slut, men fortfarande har en rad av de viktigaste ursprungsländerna som svenska adoptionsorganisationer bedriver verksamhet i, däribland Korea, Thailand och Colombia, ännu inte undertecknat konventionen.

Vi vill därför uttrycka vårt stöd till socialdepartementets beslut att efter hösten 2009 inte förlänga adoptionsavtalet med Vietnam. Västvärldens behov av adoptivbarn ska inte styra den internationella adoptionsverksamheten såsom nu är fallet, och därmed riskera att människohandel legitimeras och legaliseras. I stället bör Haagkonventionen som Sverige tillträdde 1997 efterlevas inte bara i teorin utan också i praktiken, genom att internationell adoption alltid ska vara det sista alternativet efter att alla försök har gjorts att fosterhemsplacera det behövande barnet inom slakten eller adoptera barnet inom landet. Detta är dock något som sällan eller aldrig görs idag när vuxnas behov regelmässigt får gå före barns.

I egenskap av utlandsadopterade vill vi protestera emot det västcentrerade perspektiv som mer eller mindre fullständigt dominerar den internationella adoptionsfären, och hävda vår och alla andra adopterades rätt att få slippa leva med misstanken om att oegentligheter begåtts vad gäller våra egna adoptioner, såsom de tyvärr alltför vanligt förekommande förfalskade dokument, ändrade identiteter och uppbyggda historier vilka är en konsekvens av att vuxenbehov och vinstintresse styr den internationella adoptionsverksamheten.

Tobias Hübinette

Lena-Kim Arctaadius, jur. kand. och adopterad från Korea

Susanne Brink, teol. kand. och missionär och adopterad från Korea

Daniel Cidrelius, socialantropolog och adopterad från Sri Lanka

Gitte Enander, jur. kand. och adopterad från Korea

Charlotta Göthlin, informatör och adopterad från Korea

Daniel Hansson, jur. stud. och adopterad från Dominikanska republiken

Linda Häll, doktorand och adopterad från Korea

Mikael Jarnlo, socionom och adoptivförälder och adopterad från Etiopien

Fatima Jonsson, doktorand och adopterad från Korea

Patrik Lundberg, journalist och adopterad från Korea

Danjel Nam, journalist och adopterad från Korea

Helena Nilsson, beteendevetare och adopterad från Korea

Matilda Sjödell, caféägare och lärare och adopterad från Korea

Malena Swanson, jur. kand. och adopterad från Korea